

NIEUWS

Home Knack | België | Europa | Economie | Wereld | Cultuur | Mensen | Wetenschap | Sport | Technologie | Boeken | Ondertussen | Dossiers | Beeldreportages | Auto | Planet Earth |

OPINIE | WEEKBLAD | KNACK DIGITAAL | ACTIES

Guido Lauwaert

Guido Lauwaert is theaterrecensent.

Shoes or no shoes

woensdag 17 augustus 2011 om 16u33

Een ode aan schoenen.

Geruime tijd geleden verscheen bij Roularta Books een catalogus die het midden houdt tussen een historisch boek en een roman enerzijds, en een kijk- en ideeënboek anderzijds. Bedoeling was dat het boek verscheen naar aanleiding van de opening van een museum rond de schoen in al zijn vormen en verschijningen. Dat lukte niet.

Maar eindelijk is het museum er, in Kruishoutem, en warempel, het heeft succes. Tot midden volgend jaar zijn er bezoeken gepland van groepen, al dan niet in schoolverband. Maar ook geplande en toevallige bezoekers komen op bezoek in het Museum Shoes or no Shoes?

Schoenen © Joyce Lanssens

Het initiatief is niet een exposé van een uit de hand gelopen gek idee. Het is waarlijk een erkenning van wat de mens nu eenmaal niet kan missen. Of hij nu blank, zwart, geel, groen, rood, jong, oud is, zonder schoenen leeft hij niet. Zelfs doden gaan niet ongeschoeid ten gronde of in het vuur. Van pantoffels over mocassins, sandalen, bergschoenen, slippers, schoenen voor dames, heren en kinderen zijn er altijd geweest en zullen er altijd zijn.

Zelfs wie nauwelijks aandacht heeft voor schoenen draagt schoenen. De ene geeft er nauwelijks geld aan uit, de andere, zoals ik ervaren heb met Hugo Claus, gaat voor de prijzige. We hebben ooit samen in Oostende in een schoenwinkel gestaan. Tussen het binnen- en het buitengaan van de schoenwinkel kroop meer tijd dan de lezing die hij die avond in het kursaal gaf, inclusief de obligate receptie na de staande ovatie.

Ruim 70 jaar nadat Marcel Duchamp opschudding verwekte toen hij een urinoir signeerde en die omdoopte tot 'Fontein', stelde het Antwerpse schoenmakerskoppel Pierre Bogaerts en Veerle Swenters zichzelf de vraag: 'Zijn op een sokkel geplaatste schoenen, gedragen en gesigneerd door een kunstenaar... kunst?' Na 15 jaar intensief verzamelen blijven ze het antwoord schuldig, staat er op de achterflap van het veelzijdig boek. Dat is eerlijk en naar waarheid. Kunst is niet wat de kunstenaar maakt, maar wat de kijker ziet in een object, een schilderij, een ets, een cartoon, een gedicht. De kunstenaar streeft naar het interpreteren van een idee.

Of het kunst is maakt hij niet uit. Toch kan een kunstenaar een expositie een verijnd gevoel hebben voor iets wat voor kunst gehouden zal worden en dat de geschiedenis zal ingaan als een werk van uitzonderlijke artistieke en , gevolg daarvan, financiële waarde.

Pierre Bogaerts en Veerle Swenters vertrokken van hun verzamelwoede om schoenen van wereldbekende kunstenaars te verzamelen. Deze kunstenaars begrepen zeer goed wat het koppel bezieldde. De afgestane schoenen zijn dan ook meestal – niet oneerbiedig bedoeld – bewerkt.

Een greep uit de tentoongestelde kunstenaars en hun bewerkte schoenen: Panamarenko, Jan Fabre, Gerard Richter, Michelangelo Pistoletto, Richard Long, Marlene Dumas, John Giorno. Ik zou zo nog een hele tijd door kunnen gaan, maar dat is bladvulling. Interessanter voor de lezer is te weten dat het schoenenkoppel aan elke kunstenaar vroeg – zo hij nog in leven was – om er een oneliner, overweging of wat dan ook bij te schrijven.

Van een wereldvermaard kunstenaar dit fragment uit een begeleidende brief van 1992: 'Daarom schenk ik mijn "muiltjes of "moekes", die mij jarenlang trouw vergezeld hebben op eenzame uren van atelierarbeid. Jarenlang zeg ik U en dat meen ik ook als zodanig. Ik neem er met pijn in het hart afscheid van, maar zoals u ziet, de staat is allerbelabberst. Daar helpt geen tape meer aan.

Ooit in Parijs gekocht, jaren gedragen, ik vermoed vanaf 1987, in Venetië en hier in het land van de rijzende zon, jammerlijk aan hun einde gekomen. / Ik hoop dat u ze goed bewaart, zodat ik er in de toekomst mogelijk nog een duplicaat van kan laten maken of ze tenminste terug kan zien. Mosgroen, zacht suède en met de wereldkaart als zool. / U begrijpt de poëzie van mijn overdenkingen. / Met vriendelijke groeten, in mineur, / Rob Scholte'.

Indien u dacht dat alleen beeldende kunstenaars een passie voor schoenen hebben, hebt u het mis. Ook dichters en zangers bezongen/bezingen de schoen[en]. Remember Blue Suede Shoes van Elvis Presley. Een ander voorbeeld aan het slot, van de hand van de Canadese zanger Felix Leclerc.

Onlangs passeerde de Brusselse kunstenaar Bert de Keyser mijn bescheiden burcht. Hij was op weg naar Kruishoutem met een paar schoenen van Simon Vinkenoo, afgestaan door zijn weduwe. Na een hap en een slok

gaf ik hem een paar schoenen van mezelf mee.

Niet iedereen is een briljant idee genegen. Sommigen mensen, die zich schuilen in instanties, proberen het te boycotten via poging tot afpersing. Oordeel zelf.

Betreft: Onwettige reproductie van kunstwerken van Arman, Luc Deleu, Jan Fabre en Emil Schumacher op uw internetsite. ... De auteursrechten van deze werken werden door u niet geregeld. Om deze zaak in der minne te schikken ... voegen wij als bijlage de opgavestaat voor de niet betaalde auteursrechten voor de periode van zes maanden. Wij vragen u het bedrag van 61.200 BEF [= ruim 1500 euro!] te storten op onze bankrekening ... Namens Sabam.'

'In allerijl,' zo schrijft Pierre Bogaerts in zijn uiterst vermakelijk en curieus boek namen we contact op met de vier betreffende kunstenaars en vroegen hen te verklaren afstand te willen doen van hun vergoeding. Gelukkig werden ze allen daartoe bereid gevonden en per kerende werden hun brieven aan SABAM doorgefaxt.'

Een gids staat ter beschikking en weet over elk paar schoenen, of een enkele, prachtige verhalen te vertellen. Het boek is sober maar prachtig uitgegeven en de illustraties zijn punt op punt.

Guido Lauwaert

[Shoes of no Shoes](#)

Uitgeverij: [Roularta Books](#)

ISBN: 978-90-867-9064-7

Prijs: 23 euro

Moi, mes souliers

*Moi, mes souliers ont beaucoup voyagé
Ils m'ont porté de l'école à la guerre
J'ai traversé sur mes souliers ferrés
Le monde et sa misère.*

*Moi, mes souliers ont passé dans les prés
Moi, mes souliers ont piétiné la lune
Puis mes souliers ont couché chez les fées
Et fait danser plus d'une...*

*Sur mes souliers y a de l'eau des rochers
D'la boue des champs et des pleurs de femmes
J'peux dire qu'ils ont respecté le curé
L'pays, l'bon Dieu et l'âme.*

*S'ils ont marché pour trouver l'débouché
S'ils ont traîné de village en village
Suis pas rendu plus loin qu'à mon lever
Mais devenu plus sage.*

*Tous les souliers qui bougent dans les cités
Souliers de gueux et souliers de reine
Un jour cesseront d'user les planchers
Peut-être cette semaine.*

*Moi, mes souliers n'ont pas foulé Athènes
Moi, mes souliers ont préféré les plaines
Quand mes souliers iront dans les musées
Ce s'ra pour s'y s'y accrocher.*

*Au paradis, paraît-il, mes amis
C'est pas la place pour les souliers vernis
Dépêchez-vous de salir vos souliers
Si vous voulez être pardonnés...
...Si vous voulez être pardonnés.
Paroles et Musique: Félix Leclerc 1951*